

Visie zonneparken in Cranendonck 2019- 2024

Datum: 31 oktober 2019

Visie zonneparken in Cranendonck 2019-2024

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	6
2 Kaders	8
2.1 Definitie zonnepark.....	8
2.2 Reikwijdte visie	8
3 Huidig beleid	9
3.1 Rijksbeleid	9
3.1.1 Doelen duurzame energie.....	9
3.1.2 Regionale Energiestrategie.....	9
3.1.3 Stimuleringsregelingen voor duurzame energie	9
3.2 Provinciaal beleid	9
3.2.1 Verordening ruimte.....	9
3.2.2 Groen Ontwikkelfonds Brabant.....	10
3.3 Gemeentelijk beleid	10
3.3.1 Raadsprogramma Cranendonck: Samen Doen!.....	11
3.3.2 Duurzaamheidsnota Cranendonck 2015 – 2024.....	11
3.3.3 Structuurvisie Cranendonck	11
3.3.4 Ontwikkelperspectief Buitengebied	11
4 Onderbouwing behoefte zonneparken Cranendonck	13
4.1 Onze doelstelling duurzame energieopwekking	13
4.1.1 Onze energievraag.....	13
4.1.2 Onze behoefte duurzaam energieopwekking	14
4.2 Onze bestaande duurzame energieopwekking.....	14
4.2.1 Nyrstar	15
4.2.2 Zon op daken.....	15
4.2.3 Voldoende voor energievraag?.....	15
4.3 Behoeft uitbreiding duurzame energieopwekking	15
4.3.1 Potentieel duurzame energie in Cranendonck	16
4.3.2 Ruimtelijke impact duurzame energiebehoefte	17
4.4 Conclusie: maximaal 83 ha zonneparken in buitengebied.....	18
5 Afwegingskader zonneparken	19
5.1 Ruimtelijke afweging.....	19
5.1.1 Locaties uitgesloten van zonneparken.....	19

5.1.2	Zonneladder voor overige locaties	19
5.1.3	Gevolgen voor landbouwstructuur	21
5.1.4	Afstand tot elektriciteitsnet	21
5.2	Landschappelijke inpassing	21
5.3	Maatschappelijke meerwaarde en draagvlak	23
5.3.1	Procesparticipatie	23
5.3.2	Financiële participatie.....	23
6	Processtappen bij zonnepark initiatief.....	25
6.1	Evaluatie beleid in 2021	25
Bijlage 1.	Regels grootschalige zonneparken in de Verordening ruimte	26
Bijlage 2.	Natuur Netwerk Brabant en Natura 2000 gebieden.....	31
Bijlage 3.	Locatiebeperkingen vanuit Structuurvisie Cranendonck	32
Bijlage 4.	Uitgesloten gebieden voor zonneparken en zoekgebieden.....	33
Bijlage 5.	Hoogspanningslijnen en netstations.....	35
Bijlage 6.	Voormalige stortplaatsen.....	36
Bijlage 7.	Landschapbeleidsplan	37

Samenvatting

De landelijke doelstelling voor duurzame energieopwekking is in 2050 nagenoeg 100% duurzame energieopwekking (oftewel: energieneutraal). De uitstoot van CO₂ (broeikasgassen) is dan 80-95% minder vergeleken met 1990 (Klimaatakkoord, 2018). Om in 2050 aan de landelijke doelstellingen te kunnen voldoen, moeten we eerst weten hoe groot onze energievraag is in 2050.

De voorspelde energiebehoefte van gemeente Cranendonck in 2050 is bij energiebesparing 3.576 TJ.¹ Dit is exclusief energieverbruik van Nyrstar. Het energieverbruik van Nyrstar is buiten beschouwing gelaten omdat dit zodanig hoog is dat dit anders een te vertekend beeld geeft.

Wanneer gesproken wordt over de inzet van zonne-energie voor duurzame energieopwekking, dan is de eerste gedachte doorgaans 'eerst zon op dak'. Als we al ons potentieel dakoppervlak in de gemeente Cranendonck benutten dan kunnen we 102 TJ opwekken. Dit is slechts een fractie van onze energievraag in 2050. Ook het zonnepark bij Nyrstar wekt slechts een fractie van onze energievraag in 2050 op: 139 TJ. Willen we de landelijke doelstellingen uit het Klimaatakkoord halen 'nagenoeg 100% duurzame energieopwekking in 2050', dan is in Cranendonck de komende 30 jaar behoefte aan flinke uitbreiding van de duurzame energieopwekking. Zonneparken bieden potentieel om in (een deel van) die behoefte te kunnen voorzien. Windmolens en biomassavergrasters bieden ook potentieel om in (een deel van) die behoefte te kunnen voorzien. Alle oplossingen hebben voor- en nadelen en een grote ruimtelijke impact. We moeten daarom dit vraagstuk niet beperken tot de vraag of en zo ja waar we zonneparken willen toestaan. We moeten deze opgave benaderen vanuit onze totale uitbreidingsvraag voor duurzame energieopwekking binnen onze gemeente. Dit traject wordt komend jaar bij het opstellen van de RES doorlopen in nauwe betrokkenheid met onze inwoners. Het is daarom nu voorbarig om alle in de gemeente beschikbare locaties voor grootschalige energieopwekking beschikbaar te stellen voor zonneparken en daarmee onze keuzes vast te leggen. Daarnaast ontwikkelen technieken snel. Mogelijk bieden de technieken over een paar jaar de mogelijkheid om met minder ruimtebeslag evenveel energie op te wekken. Als we nu de maximale ruimte zouden geven aan zonneparken, zitten we de komende 25-30 jaar vast aan de technieken van nu en kunnen we niet profiteren van de technologische ontwikkelingen die voor minder beslag op onze openbare ruimte zorgen. Wat ook meespeelt, is dat we voor 2050 van het aardgas af moeten, wat in de toekomst de energievraag van andere energiedragers zal verhogen. Dit heeft ook effect op onze openbare ruimte. Welke effecten en hoe groot deze effecten zijn zal de komende jaren meer inzichtelijk worden.

Echter we wachten niet meer met toestaan van zonneparken in onze gemeente. We weten nu al dat zonneparken ook nodig zullen zijn om in onze vraag naar duurzame opwekcapaciteit te voorzien. Daarom is ervoor gekozen om de komende jaren zonneparken wel toe te staan, maar het aantal hectare waar we zonneparken in onze gemeente toestaan te beperken. De totale bovengrens die we stellen voor extra zonneparken in onze gemeente vanaf heden tot en met 2024 (dus exclusief zonnepark Nyrstar dat op dit moment al gerealiseerd is) is 83 hectare. De keuze voor het jaartal 2024 is omdat dit aansluit bij de looptijd van de Structuurvisie Cranendonck en de looptijd van de Duurzaamheidsnota.

Zonneparken zijn uitgesloten in de volgende gebieden:

- Natuur Netwerk Brabant (NNB) (zie Bijlage 2);
- Natura 2000-gebieden (zie Bijlage 2);

¹ Dit getal is een berekening gebaseerd op aannames. Zowel het getal als de aannames staan beschreven het rapport 'Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten' (Posad, 2017).

- waterbergingsgebieden (zoals genoemd in de Waterveiligheidskaarten van de Klimaatvisie en de Verordening Water van de provincie, ingetekend op kaart in Bijlage 2);
- open akkers, in de volksmond ‘bolle akkers’ genoemd (zie Bijlage 3);
- doorzichten tussen de kernen (zie Bijlage 3).

Voor de gebieden die over blijven (de ‘zoekgebieden’) geldt een afwegingskader dat voorwaarden stelt aan aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, de maatschappelijke meerwaarde van de ontwikkeling en de inpasbaarheid van de ontwikkeling in de omgeving. Ook worden eisen gesteld ten aanzien van het betrekken van de omgeving door een initiatiefnemer van een zonnepark. Het volledige afwegingskader staat in hoofdstuk 5.

Omdat de ontwikkeling van grootschalige zonneparken in de gemeente Cranendonck nieuw is – en ook in Nederland dit relatief nieuw is – wordt dit beleid twee jaar na vaststelling geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

1 Inleiding

Energietransitie en klimaatverandering zijn belangrijke en actuele maatschappelijk thema's. We moeten in hoog tempo overschakelen op gebruik van duurzame en schone energie, om daarmee de negatieve effecten van de klimaatverandering beheersbaar te houden.

In de klimaatwet heeft Nederland zichzelf als doel gesteld dat we in 2030 49% minder CO₂ uitstoten ten opzichte van 1990 en in 2050 95% minder CO₂ uitstoten ten opzichte van 1990. Daarnaast heeft Nederland zich in de Klimaatwet als doel gesteld dat de elektriciteitsopwekking in 2050 nagenoeg (voor 95%) CO₂-neutraal is.

In onze gemeente wordt de inhoudelijke koers van de gemeenteraad gekenmerkt door een stevige focus op duurzaamheid. Onze gemeenteraad heeft in haar raadsprogramma van 2018-2022 aangegeven dat zij wil dat de gemeentelijke projecten en maatregelen beter aansluiten bij het klimaatakkoord van Parijs² en dat zij actief invulling wil geven aan de energietransitie. Het opwekken van duurzame energie draagt bij aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord en de energietransitie.

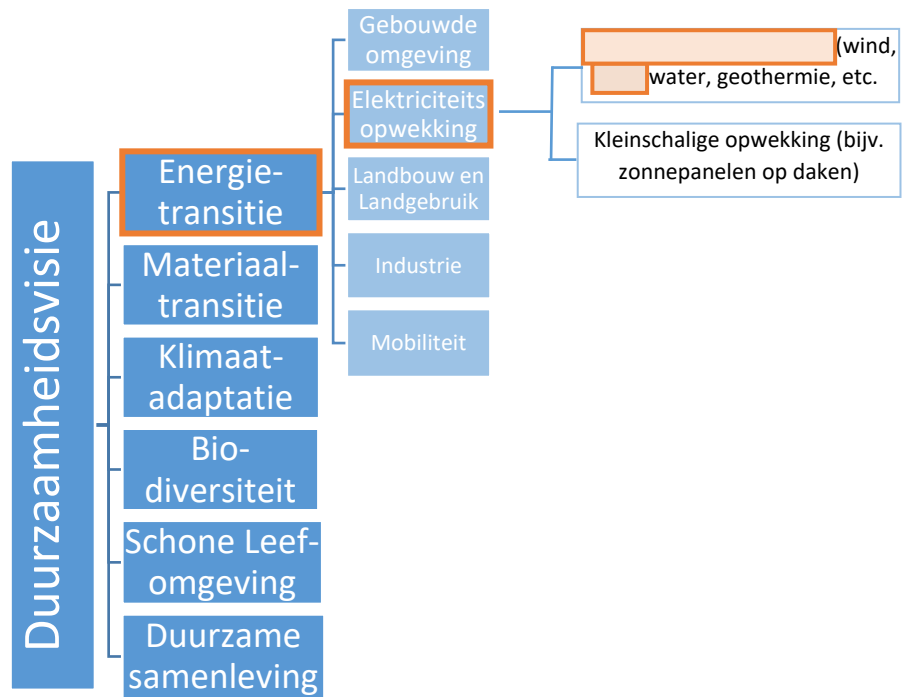
Op dit moment zijn er binnen onze gemeente initiatieven om zonneparken te realiseren. Omdat dergelijke initiatieven invloed hebben op de inrichting van het ruimtelijke gebied, heeft de provincie Noord-Brabant de realisatie van zonneparken onderdeel gemaakt van haar ruimtelijk beleid. De Verordening ruimte van de provincie geeft aan dat er binnen bepaalde kaders mogelijkheden zijn om zonneparken te realiseren mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Een van de voorwaarden voor zonneparken in de groenblauwe mantel en zonneparken in gemengd landelijk gebied is dat er een gemeentelijke visie over zonneparken is. Uit deze visie moet blijken dat de aanwijzing van een of meerdere projectlocatie(s) nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie in de gemeente. En in deze visie moet worden afgewogen welke locaties binnen de gemeente geschikt zijn gelet op aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit.

Omdat gemeente Cranendonck nog geen visie zonneparken had, is voorliggende visie opgesteld. In onze visie zonneparken beschrijven we hoe we in Cranendonck willen omgaan met verzoeken voor het aanleggen van zonneparken in onze gemeente.

Visie zonneparken binnen Duurzaamheidsvisie

Het thema grootschalige zonneparken is een van de vele onderwerpen binnen de gemeentelijke duurzaamheidsvisie (zie onderstaand Afbeelding 1). In de duurzaamheidsvisie vallen grootschalige zonneparken binnen het thema energietransitie, vervolgens binnen het sub-thema elektriciteitsopwekking en daarbinnen weer in het sub thema grootschalige opwekking (zie Afbeelding 1, oranje omrande blokjes). Op dit moment wordt de Duurzaamheidsnota Cranendonck 2015 – 2024 geactualiseerd (zie ook paragraaf 3.3.2).

² Het Klimaatakkoord heeft één groot doel: om klimaatverandering tegen te gaan willen wij in Nederland in 2030 bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uitstoten dan we in 1990 deden. Dit is een volgende stap richting een nagenoeg klimaatneutrale samenleving in 2050, zoals wordt vastgelegd in de Klimaatwet.

Afbeelding 1 Onderwerpen binnen Duurzaamheidsvisie

2 Kaders

2.1 Definitie zonnepark

Bij de definitie voor zonneparken haken we aan bij de begripsbepaling voor een zelfstandige opstelling van zonnepanelen in Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant.

Zonnepark Een zelfstandige, grondgebonden opstelling van zonnecollectoren groter dan 0,5 ha bedoeld voor opwekking van zonne-energie, waarbij de opgewekte energie (elektriciteit of warmte) hoofdzakelijk geleverd wordt aan een open elektriciteits- of warmtenet.

Een zonnepark is niet gecombineerd met bebouwing, is op de grond geplaatst (en niet op een dak).

2.2 Reikwijdte visie

Deze visie betreft enkel de opwekking van zonne-energie met zonneparken groter dan 0,5 ha³.

Grootschalige opwekking van andere vormen van duurzame energie – zoals windenergie, biomassa en geothermie – vallen niet onder de reikwijdte van deze visie.

³ Ter referentie: een voetbalveld is ongeveer 0,65 ha. 0,5 ha is dus iets kleiner dan een voetbalveld.

3 Huidig beleid

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Doelen duurzame energie

Landelijk worden de volgende doelen nagestreefd:

- **2020:** 14% aandeel duurzame energie (*Energieakkoord, 2013*)
- **2030:** 16% aandeel duurzame energie (*Energieakkoord, 2013*)
- **2050:** nagenoeg 100% duurzame energie (oftewel: energieneutraal). De uitstoot van CO₂ (broeikasgassen) is dan 80-95% minder vergeleken met 1990 (*Klimaatakkoord, 2018*)

3.1.2 Regionale Energiestrategie

Om invulling te geven aan deze landelijke opgave en deze goed lokaal in te kunnen passen in onze omgeving, is Nederland opgedeeld in 30 energie-regio's. Iedere regio heeft de opdracht gekregen om in overleg met stakeholders een regionale energiestrategie (RES) op te stellen. De RES wordt ingezet als instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. De RES is niet vrijblijvend. De regio's worden door het Rijk ook gehouden aan het uitvoeren van de plannen die zijn opgenomen in de RES.

De RES-regio waar Cranendonck in valt is de MRE-regio. Een jaar na ondertekening van het klimaatakkoord moet de RES klaar zijn, waarin dan dus ook gezamenlijke keuzes zijn gemaakt voor de opwekking van duurzame elektriciteit (waar zonneparken op hun beurt weer een mogelijke invulling van zijn).

3.1.3 Stimuleringsregelingen voor duurzame energie

Er zijn een aantal regelingen waarbij het rijk de opwekking van duurzame energie stimuleert. Voor zonneparken zijn vooral de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+ regeling) en de PostCodeRoos Regeling (fiscale naam: Regeling Verlaagd Tarief) interessant. De SDE+ regeling vergoedt het verschil tussen de kostprijs van hernieuwbare energie en de opbrengst van grijze energie. De PostCodeRoos Regeling biedt 15 jaar lang vrijstelling van energiebelasting over de zonne- of windenergie die de deelnemers in een project gezamenlijk opwekken. Voor meer informatie over beide regelingen zie: <https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/stimulering-duurzame-energieproductie> en <https://www.postcoderoosregeling.nl/>.

3.2 Provinciaal beleid

De provincie Noord-Brabant volgt de landelijke doelstellingen voor duurzame energieopwekking (14% in 2020 en energieneutraal in 2050).

3.2.1 Verordening ruimte

Bij de laatste wijziging van de Verordening ruimte zijn regels opgenomen voor zonneparken, die ook voor de gemeente Cranendonck gelden. Er zijn mogelijkheden voor grondgebonden zonneparken (in veldopstelling) in stedelijk gebied (maximaal 0,5 ha), in zoekgebied voor verstedelijking en op bestaande locaties in het landelijk gebied, zoals rioolwaterzuiveringsinstallaties en stortplaatsen. De voorkeur van het beleid gaat uit naar plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Dat heeft het voordeel dat ze dicht bij de gebruiker en energiesystemen worden geplaatst wat bijdraagt aan zorgvuldig ruimtegebruik en effectief is vanuit kostenminimalisatie.

De verordening maakt zowel in het Gemengd Landelijk Gebied als in de Groenblauwe mantel zonneparken mogelijk. In principe geldt er voor niet-agrarische ontwikkelingen, waar een zonnepark

onder valt, een maximale oppervlakte van 5.000 m² (0,5 ha). Met de wijziging van de Verordening ruimte is er een uitzondering gemaakt op deze limiet ten behoeve van zonneparken in de groenblauwe mantel en in het gemengd landelijk gebied.

De verordening geeft de volgende criteria:

1. Uit een gemeentelijke visie blijkt dat de aanwijzing van een 'projectlocatie zonne-energie' nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie;
2. In de visie is afgewogen welke locaties binnen de gemeente geschikt zijn, gelet op aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit.
3. De ontwikkeling heeft een maatschappelijke meerwaarde. Dit aspect wordt als volgt onderbouwd:
 - a. De mate van zorgvuldig ruimtegebruik;
 - b. De maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
 - c. De bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen.
4. De ontwikkeling is inpasbaar in de omgeving.

De specifieke regels voor zonneparken in de groenblauwe mantel en gemengd landelijk gebied staan beschreven in respectievelijk artikel 6.19 en artikel 7.20 van de Verordening ruimte (zie Bijlage 1).

Zonneparken zijn niet toegestaan in natuurgebieden die behoren tot Natuur netwerk Brabant (NNB) gebieden en in Natura 2000 gebieden (zie Bijlage 2), met uitzondering van de gebieden die zijn aangewezen door het Groen Ontwikkelfonds Brabant (zie volgende paragraaf).

3.2.2 Groen Ontwikkelfonds Brabant

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) stelt subsidies beschikbaar voor het omvormen naar natuur en het inrichten van gronden in het Natuurnetwerk.⁴ Het GOB biedt mogelijkheden om tijdelijk zonneparken te realiseren wanneer deze gecombineerd worden met natuurontwikkeling. Het businessmodel dat het Ontwikkelfonds Brabant hiervoor ontwikkeld heeft is het volgende:⁵

“De percelen die in of tegen het Natuurnetwerk Brabant liggen en nog niet als 'natuur' zijn bestempeld kunnen worden ingericht met zonnepanelen en landschapselementen. Omdat het Groen Ontwikkelfonds Brabant de opdracht heeft om de ontwikkeling van natuur op deze locaties te stimuleren kan het fonds een gedeelte van de grondwaardedaling voor haar rekening nemen en is er in deze businesscase ruimte om ongeveer 30% van het perceel in te zetten voor hagen, struwelen, waterpoelen en andere natuur/landschapselementen of om de panelen verder uit elkaar te zetten. De zonnepanelen blijven vervolgens 15 jaar staan. In deze periode kan zich tussen de panelen bijvoorbeeld bloemrijkgrasland ontwikkelen. Na 15 jaar worden de panelen verwijderd en blijft er natuur over. De opbrengsten van de zonnepanelen hebben gedurende 15 jaar als cofinanciering gediend voor de ontwikkeling en bekostiging van de natuur. Daarnaast heeft het zonneveld gedurende de 15 jaar per hectare voor 160 huishoudens energie opgewekt.”

3.3 Gemeentelijk beleid

Cranendonck heeft nog geen gemeentelijk beleid op het gebied van zonneparken. Wel is de gemeente in beweging als het gaat om duurzaamheid en de ontwikkeling van het buitengebied.

⁴ Meer informatie is te vinden op www.groenontwikkelfondsbrabant.nl.

⁵ Bron: Groen Ontwikkelfonds Brabant (2018), *Notitie Realiseren van natuurwaarden op zonneparken: Zonneparken als concept binnen het Ondernemend Natuurnetwerk Brabant*.

3.3.1 Raadsprogramma Cranendonck: Samen Doen!

In het raadsprogramma Samen Doen! staat:

“We willen actief invulling geven aan de energietransitie! We stellen daarom onze visie op energie en klimaatadaptatie bij en vertalen deze visie naar maatregelen en projecten waar we de komende jaren concreet en vooruitstrevend mee aan de slag gaan.”

Zonneparken zijn een mogelijke concrete invulling van de energietransitie. Om deze mogelijkheid te kunnen benutten, is een gemeentelijke visie op zonneparken vanuit de Verordening ruimte vereist.

3.3.2 Duurzaamheidsnota Cranendonck 2015 – 2024

In de Duurzaamheidsnota is de volgende ambitie voor 2024 opgenomen voor de opwekking van duurzame energie:

“De opwekking van duurzame energie op het grondgebied van Cranendonck wordt gestimuleerd. De nadruk ligt hierbij op duurzame energie verkregen uit biomassa, warmte-koude-opslag en zonne-energie.”

De duurzaamheidsnota zegt niets over zonneparken specifiek. De Duurzaamheidsnota werd op het moment van opstellen van de visie zonneparken geactualiseerd. Deze visie zonneparken is opgesteld in afstemming met de actualisatie van de Duurzaamheidsnota.

3.3.3 Structuurvisie Cranendonck

Onze structuurvisie (Structuurvisie Cranendonck, vastgesteld in 2015) is een belangrijk toetsingskader voor de eventuele ontwikkeling van grootschalige zonneparken. Onze structuurvisie is namelijk het hoofddocument voor alle ruimtelijke ontwikkelingen (waar grootschalige zonneparken ook onder vallen) binnen de gemeente Cranendonck. De structuurvisie beschrijft op hoofdlijnen de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in Cranendonck en geeft op hoofdlijnen aan welke uitwerkingen, op basis van gemeentelijk beleid, noodzakelijk of wenselijk zijn. Centraal in de structuurvisie staat Cranendonck als groene gemeente in alle opzichten. Landelijke Klasse staat hierbij voorop (zie ook paragraaf 5.2).

Structuurvisie als toetsingsinstrument⁶

Een structuurvisie is wettelijke verplicht vanuit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De Wro geeft aan dat ‘beleid’ wordt vastgelegd in een structuurvisie en dat ‘normstelling’ vast komt te liggen in bestemmingsplannen. Het opstellen van bestemmingsplannen gebeurt ondergeschikt aan de structuurvisie. De inhoud van de bestemmingsplannen moet aansluiten bij de gemaakte keuzes en de wenselijke ontwikkelingen van de structuurvisie.

Indien er een verzoek binnenkomt bij de gemeente welke direct binnen een bestemmingsplan past, is de structuurvisie geen toetsingskader. Dit omdat het bestemmingsplan zelf al aan de structuurvisie is getoetst. Wanneer er een verzoek ligt dat niet binnen het bestemmingsplan past, dan volgt een beleidsafweging. De structuurvisie is dan een belangrijk toetsingsinstrument.

3.3.4 Ontwikkelperspectief Buitengebied

Medio 2017 is het project ‘Buitenkans! Een perspectief voor de toekomst.’ van start gegaan, met als doel om een Ontwikkelperspectief Buitengebied op te stellen. Via gesprekken met bewoners, ondernemers en organisaties in Cranendonck is opgehaald welke wensen en ideeën er voor ons

⁶ Bron: Gemeente Cranendonck (2015). *Landelijke Klasse! Structuurvisie 2024 Gemeente Cranendonck*.

Cranendonckse buitengebied leven. De opgehaalde informatie is vervolgens vertaald in het Ontwikkelperspectief Buitengebied. Dit ontwikkelperspectief geeft op hoofdlijnen aan welke kant de gemeente op wil met het buitengebied: welke ruimte voor nieuwe ontwikkelingen kan worden geboden en welke voorwaarden dienen daarbij te worden afgewogen. Zonneparken in het buitengebied is één van de mogelijke ontwikkelingen. Daarom is deze visie zonneparken opgesteld in afstemming met het project Buitenkans!. en hangt de visie zonneparken onder de grotere kapstok van het Ontwikkelperspectief Buitengebied.

4 Onderbouwing behoefte zonneparken Cranendonck

De Verordening ruimte van de provincie geeft aan dat uit de visie zonneparken moet blijken dat de aanwijzing van een projectlocatie voor zonneparken nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie. Om te weten of dit het geval is voor onze gemeente, hebben we antwoord nodig op de vragen:

- wat is onze doelstelling voor het opwekken van duurzame energie?
- wat is onze energievraag?
- hoeveel duurzame energie wordt er al in onze gemeente opgewekt?
- hoeveel extra capaciteit aan duurzame energie hebben we nog nodig om in onze duurzame energievraag te voorzien?
- hebben we zonneparken nodig om in onze resterende behoefte aan duurzame energiewekking te voldoen?

4.1 Onze doelstelling duurzame energieopwekking

Cranendonck volgt voor het opwekken van duurzame energie de landelijke doelstellingen:

- **2020:** 14% aandeel duurzame energie (*Energieakkoord, 2013*)
- **2030:** 16% aandeel duurzame energie (*Energieakkoord, 2013*)
- **2050:** nagenoeg 100% duurzame energie (oftewel: energieneutraal). De uitstoot van CO₂ (broeikasgassen) is dan 80-95% minder vergeleken met 1990 (*Klimaatakkoord, 2018*)

Een duurzame energievoorziening in 2050 betekent dat de volledige energievraag duurzaam wordt opgewekt. De volgende vraag is dan: wat is de verwachte energievraag in Cranendonck in 2050?

4.1.1 Onze energievraag

De energievraag van de gemeente Cranendonck in 2050 is geschetst in het rapport 'Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten' (Posad, 2017).⁷ In dit rapport is gewerkt met twee verschillende scenario's voor het voorspellen van de energievraag in 2050.

Scenario A: minimale inspanning

Energievraag in 2050 bij autonome ontwikkeling (rekening gehouden met efficiency verbetering op basis van bestaande wet- en regelgeving en met economische groei).

Scenario B: maximale inspanning

Energiegebruik na besparing 2050: bij het nemen van extra besparingsmaatregelen. Het realiseren van dergelijk besparingsmaatregelen is niet eenvoudig.

De uitgangspunten die voor deze scenario's gehanteerd zijn, staan het rapport 'Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten' (Posad, 2017).

Voor het onderbouwen van de behoefte aan zonneparken in gemeente Cranendonck zijn we uitgegaan van scenario B. Gezien het Klimaatakkoord (zie paragraaf 3.1) en de ontwikkeling van de Regionale Energie Strategie (zie paragraaf 3.1.2), achten we het namelijk niet reëel dat Cranendonck *geen* extra besparingsmaatregelen neemt de komende jaren (en daarmee sluiten we scenario A uit). In scenario B wordt de energievraag van Cranendonck in 2050 geschat op totaal 3.576 Tera Joule (TJ).

⁷ Dit rapport is opgesteld in opdracht van Metropoolregio Eindhoven in samenwerking met Provincie Noord-Brabant. Het rapport is geeft inzicht over het verwachte energieverbruik in 2050 en bevat basiskaarten waarop te zien is waar de opwekkingstechnieken ruimtelijk gezien mogelijk kunnen zijn en waar niet. Het rapport is een aanvulling op het rapport 'ENERGIESTRATEGIE ZUIDOOST BRABANT' Rapport - Energie & Ruimte voor de regionale energiestrategie Regio Zuidoost Brabant (Posad, april 2017)

Belangrijk is om te beseffen dat dit een schatting is en dit getal is gebaseerd op aannames. De aannames die aan deze schatting ten grondslag liggen zijn benoemd in het rapport 'Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten' (Posad, 2017).

Afbeelding 2 laat zien hoe in scenario B de energievraag is verdeeld over de verschillende sectoren en energiedragers. De categorie 'Overig' in Afbeelding 2 is voornamelijk het energieverbruik van de chemische- en staalindustrie in Cranendonck. Ook deze onderverdeling is gebaseerd op schattingen. Deze getallen zijn exclusief het energieverbruik van Nyrstar. Het energieverbruik van Nyrstar is buiten beschouwing gelaten omdat dit zodanig hoog is dat dit anders een te vertekend beeld geeft.

Energiegebruik 2050 na besparen				
CRANENDONCK	Elektra	Warmte	Brandstof	Overig
gebouwde omgeving	127 TJ	499 TJ	--	--
industrie	63 TJ	254 TJ	--	--
landbouw	74 TJ	31 TJ	--	--
mobiliteit	133 TJ	--	531 TJ	--
TOTAAL	397 TJ	784 TJ	531 TJ	1864 TJ

Afbeelding 2 Verwacht energiegebruik in Cranendonck in 2050 volgens scenario B (bron: Posad (2017). Rapport Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten.)

4.1.2 Onze behoefte duurzaam energieopwekking

Onze energievraag van 3.576 TJ in 2050 samen met onze doelstellingen voor duurzame energieopwekking betekent dat we:

- in 2020 501 TJ duurzame energie moeten opwekken (14% van energievraag);
- in 2030 572 TJ duurzame energie moeten opwekken (16% van energievraag);
- in 2030 3.576 TJ duurzame energie moeten opwekken (100% van energievraag).

De vraag voor deze nota is: hebben we daar meer grootschalige zonneparken voor nodig?

4.2 Onze bestaande duurzame energieopwekking

Wat betreft duurzame energieopwekking beginnen we gelukkig niet op nul. Sinds 2018 is het zonnepark op het terrein van Nyrstar gestart met het produceren van duurzame energie en op steeds meer van onze daken verschijnen zonnepanelen. Zowel de gemeentelijke organisatie als Cranendonckse ondernemers en inwoners zetten al stappen richting een duurzame energievoorziening. En daar zijn we trots op!

Kunnen we met deze bestaande duurzame energieopwekking al volledig duurzaam in onze energievraag voorzien?

4.2.1 Nyrstar

Eind 2018 is op het terrein van Nyrstar in Budel een zonnepark geopend. Het zonnepark heeft een geïnstalleerd vermogen van 44 MW (65 ha). Hiermee kan aan 139 TJ van onze energievraag worden voldaan.⁸ Dat is 4% van onze totale energievraag in 2050.

Afbeelding 3 Foto zonnepark Nyrstar (Bron: Grenskoerier (6 december 2018). Zonnepark Budel start productie. Geraadpleegd op 8 maart 2019: <https://www.grenskoerier.nl/nieuws/algemeen/16783/zonnepark-budel-start-productie->)

Nyrstar is een bedrijventerrein dat valt binnen het bestaand stedelijk gebied. Derhalve is het in dit gebied toegestaan om een stedelijke ontwikkeling – zoals een zonnepark – te realiseren als dat via een ruimtelijke procedure geregeld. De mogelijkheid om een zonnepark op het terrein van Nyrstar te realiseren is destijds in het bestemmingsplan van 25 juni 2013 geregeld.

4.2.2 Zon op daken

Het gemeentehuis heeft zonnepanelen op het dak en steeds meer inwoners plaatsen zonnepanelen op hun daken. Daarnaast zijn daken van bedrijfsgebouwen interessant om zonnepanelen op te plaatsen. Binnen de gemeente hebben we ook het project De Groene Zone. Huiseigenaren die meedoen aan dit initiatief worden ontzorgd bij het plaatsen van zonnepanelen op hun dak. Technische kennis en inzet van eigen geld is niet nodig. Via een lening kunnen huiseigenaren zonnepanelen aanschaffen bij een – via aanbesteding – geselecteerde leverancier.

Hoeveel vermogen op dit moment al op onze Cranendonckse daken is geïnstalleerd, is helaas niet bekend. Wat we wel weten is, dat wanneer we in Cranendonck al ons effectief beschikbaar dakoppervlak vol zouden leggen met zonnepanelen (vanwege oriëntatie, dakhelling, monumentale status, etc. is maar 18% van ons totale dakoppervlak geschikt), we naar schatting 102 TJ kunnen opwekken.⁹ Dat is 3% van onze energievraag in 2050.

4.2.3 Voldoende voor energievraag?

Met het zonnepark op het terrein van Nyrstar en het vol leggen van al onze beschikbare daken met zonnepanelen kunnen we slechts 7% van onze energievraag in 2050 opwekken (241 TJ). Daar halen we zowel onze doelstelling in 2030 (16% duurzame energie) als in 2050 (nagenoeg 100% duurzame energie) niet mee. Uitbreiding van duurzame opwekking in Cranendonck is dus noodzakelijk. Daarbij moeten we ook gebruik maken van andere duurzame energiebronnen dan alleen zon.

4.3 Behoeft uitbreiding duurzame energieopwekking

Hoeveel uitbreiding van duurzame energieopwekking in Cranendonck is de komende jaren nodig? Dit is in de volgende afbeelding weergegeven.

⁸ Met de weersomstandigheden in Nederland kan een zonnepaneel gedurende 850 tot 900 uur per jaar op maximaal vermogen werken. Bron: Zonne-paneel.net (2019). *Terugverdientijd zonnepanelen*. Geraadpleegd op 15 maart 2019, <https://www.zonne-paneel.net/rendement-zonnepanelen/>.

⁹ Al het binnen Cranendonck effectief beschikbaar dakoppervlak wordt aangewend om zonne-energie op te wekken. Bij beschermde stadsgezichten en monumenten wordt een correctie doorgevoerd aangezien de potentie daar een stuk lager ligt. Dit resulteert in uiteindelijk 18% effectieve benutting van beschikbaar dakoppervlak. Voor de volledige aannames in deze berekening zie: Posad (2017). *Rapport Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten*, pagina 21 en 22.

	2020	2030	2050
Doel duurzame energieopwekking [als % van totale energievraag]	14%	16%	100%
Doel duurzame energieopwekking [uitgedrukt in TJ]	501 TJ	561 TJ	3.576 TJ
MIN reeds aanwezige duurzame energieopwekking Nyrstar	-139 TJ	-139 TJ	-139 TJ ¹⁰
MIN duurzame energieopwekking als we al beschikbaar dakoppervlak benutten (vanuit principe eerst daken benutten)	-102 TJ	-102 TJ	-102 TJ
Gewenste resterende uitbreiding duurzame energieopwekking (zon, wind, biomassa, geothermie)	260 TJ	331 TJ	3.335 TJ

Afbeelding 4 Behoeftte uitbreiding duurzame energieopwekking komende jaren in Cranendonck

Zonneparken zijn een mogelijkheid om in de uitbreiding te voorzien, maar zijn niet de enige optie. Uitbreiding van de duurzame energieopwekking kan ook door het benutten van andere duurzame energiebronnen, zoals windenergie, geothermie en biomassa. Maar wat is het potentieel van deze bronnen in onze gemeente?

4.3.1 Potentieel duurzame energie in Cranendonck

In de eerder genoemde Posad-studie is in beeld gebracht wat het opwekpotentieel is van alle duurzame energiebronnen in onze gemeente. Ook hier is weer met scenario's gewerkt:

- **minimaal scenario:** totale duurzame opwekpotentie 652 TJ, 19% energievraag;
- **maximaal scenario:** totale duurzame opwekpotentie 2.412 TJ, 69% energievraag.¹¹

Om enigszins in de buurt van de doelstelling uit het Klimaatakkoord 'in 2050 nagenoeg volledig duurzame opwekking' te komen, is het minimale scenario geen optie. Het maximale scenario gaat uit van een combinatie van windmolens, zonnepanelen op dak, zonneparken en biomassavergristers (zie Afbeelding 5). De aannames die ten grondslag liggen aan de getallen uit Afbeelding 5, zijn opgenomen in het rapport 'Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten' (Posad, 2017).

CRANENDONCK	MIN SCENARIO		MAX SCENARIO							
	TJ	aantal	TJ	aantal						
Windenergie 7,5MW	550	9	1712	28						
	TJ	dak opp. (ha)	TJ	dak opp. (ha)	vml startplaats opp. (ha)	uitbreidingsgebied (ha)*	gemengd landelijk gebied (ha)*			
Zonne-energie	102	231	327	231	27	29,8 (31%)	0			
	TJ	aantal inst.	TJ	aantal inst.						
Geothermie wonen	0		0							
Geothermie kassen	0		0							
			TJ	aantal inst. Co-verg.	aantal inst. Monoverg.					
Biomassa			373	1,1	36	RWZI slib	mest	grasland-akkerland	GFT afval	bos
						0	35,9	0	0	0,1
	TJ		TJ							
totaal	652		2412							

(* % van totale opp.)

Afbeelding 5 Scenario's duurzame opwekpotentie in Cranendonck, uitgesplitst naar duurzame energiebron (bron: Posad (2017). Rapport Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten.)

¹⁰ Er vanuit gaande dat zonnepark Nyrstar tot 2050 in stand blijft en aanwezige zonnepanelen na einde technische levensduur vervangen worden.

¹¹ Voor een volledig overzicht van de veronderstellingen die aan de scenario's ten grondslag liggen, zie het rapport 'Energie en ruimte Zuidoost Brabant - Uitsplitsing naar gemeenten' (Posad (2017), pagina 18 t/m 31).

Zonneparken maken dus onderdeel uit van het maximale scenario. Concreet gaat het maximale scenario voor zonne-energie uit het Posad-rapport uit van:

- benutten van al beschikbaar dakoppervlak voor zon op dak (231 ha, zie paragraaf 4.2.2);
- invulling van alle in de gemeente stortlocaties met zonneparken;
- invulling van alle uitbreidings-/transformatiegebieden met zonneparken (effectief 31% benutting)¹²;
- invulling van de restvraag die overblijft met zonneparken in gemengd landelijk gebied, mits de gemeenten hiervoor een visie heeft opgesteld (in de Posad studie is uitgegaan van 0 ha zonnepark in gemengd landelijk gebied, omdat de gemeente ten tijde van de Posad studie nog geen visie zonneparken had vastgesteld);
- geen plaatsing van zonneparken in Natuur Netwerk Brabant.

Daarnaast hebben we al gerealiseerd:

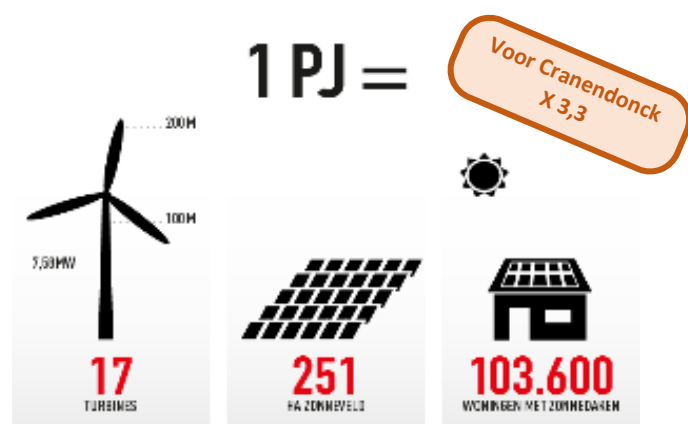
- 65 ha zonnepark Nyrstar gerealiseerd.

Het maximale scenario voor duurzaam opwekpotentieel in Cranendonck is niet voldoende om de landelijke doelstelling 'nagenoeg energieneutraal in 2050' te halen. Daarvoor moet meer duurzame energie opgewekt worden: 923 TJ meer dan in het maximale scenario is voorzien. Zonneparken in gemengd landelijk gebied zouden in (een deel van) deze nog extra benodigde duurzame opwekcapaciteit kunnen voorzien. Echter dat geldt ook voor extra windmolens, benutting van geothermie/restwarmte en extra biomassavergisters, wanneer daarvoor ruimere aannames zouden gelden dan de aannames die zijn aangehouden bij het opstellen van met maximale scenario in de Posad studie.

4.3.2 Ruimtelijke impact duurzame energiebehoefte

De resterende gewenste uitbreiding van onze duurzame energieopwekking in 2050 is 3,3 PJ (aanvullend op Nyrstar en aanvullend op al ons beschikbaar dakoppervlak vol leggen met zonnepanelen).

Afbeelding 6 geeft aan wat de ruimtelijke impact is als we 1 PJ duurzaam willen opwekken. De ruimtelijk impact van onze extra energievraag (3,3 PJ) is dus 3,3 keer groter dan in de afbeelding hiernaast weergegeven. Dit betekent voor Cranendonck grofweg (even los van of dat ruimtelijk mogelijk is in onze gemeente):

Afbeelding 6 Ruimtelijke impact duurzame energieopwekking per bron (Bron: POSAD (2016). GEBIEDSTRATEGIE DUURZAME ENERGIEOPGAVE Provincie Noord-Brabant)

- óf 56 windmolens van 7,58 MW;
- óf 828 ha zonneparken extra (ter referentie: dit is 13x oppervlakte zonnepark Nyrstar);
- óf 341.880 woningen met zonnedaken extra bovenop al het beschikbaar dakoppervlak in de gemeente al benut (ter referentie: op 1 januari 2019 hadden we 8.962 woningen in Cranendonck, niet allemaal met een eigen dak);

¹² In de Posad studie is gerekend met 29,8 ha uitbreidingsgebied (zie Afbeelding 5), terwijl in Cranendonck op dit moment alleen Neerland II als uitbreidingsgebied is aangewezen en dat betreft maar 5 ha.

- **óf 5.000 – 7.000 ha biomassavelden**¹³ (ter referentie: de totale oppervlakte van Cranendonck is 7.814 ha).

De ruimtelijke impact van het volledig duurzaam opwekken van onze energievraag in 2050 is dus groot. Dat vraagt om een zorgvuldige afweging van hoe we onze ruimte in de gemeente willen benutten.

4.4 Conclusie: maximaal 83 ha zonneparken in buitengebied tot en met 2024

In Cranendonck is de komende 30 jaar behoefte aan flinke uitbreiding van de duurzame energieopwekking. Zonneparken bieden potentieel om in (een deel van) die behoefte te kunnen voorzien. Windmolens en biomassavergrasters bieden ook potentieel om in (een deel van) die behoefte te kunnen voorzien. Alle oplossingen hebben voor- en nadelen en een grote ruimtelijke impact. We moeten daarom dit vraagstuk niet beperken tot de vraag of en zo ja waar we zonneparken willen toestaan. We moeten deze opgave benaderen vanuit onze totale uitbreidingsvraag voor duurzame energieopwekking. Met behulp van welke energiebronnen willen we onze energievraag invullen en hoe willen we de realisatie hiervan verdelen over onze openbare ruimte? Dit traject wordt komend jaar bij het opstellen van de RES doorlopen in nauwe betrokkenheid met onze inwoners. Het is daarom nu voorbarig om alle in de gemeente beschikbare locaties voor grootschalige energieopwekking beschikbaar te stellen voor zonneparken en daarmee onze keuzes vast te leggen. Daarnaast ontwikkelen technieken snel. Mogelijk bieden de technieken over een paar jaar de mogelijkheid om met minder ruimtebeslag evenveel energie op te wekken. Als we nu de maximale ruimte zouden geven aan zonneparken, zitten we de komende 25-30 jaar vast aan de technieken van nu en kunnen we niet profiteren van de technologische ontwikkelingen die voor minder beslag op onze openbare ruimte zorgen. Wat ook meespeelt, is dat we voor 2050 van het aardgas af moeten, wat in de toekomst de energievraag van andere energiedragers zal verhogen. Dit heeft ook effect op onze openbare ruimte. Welke effecten en hoe groot deze effecten zijn zal de komende jaren meer inzichtelijk worden.

Moeten we dan nog wachten met het toestaan van zonneparken in onze gemeente? Het antwoord is nee. We weten nu al dat zonneparken ook nodig zullen zijn om in onze vraag naar duurzame opwekcapaciteit te voorzien. Daarom is ervoor gekozen om de komende jaren zonneparken wel toe te staan, maar het aantal hectare waar we zonneparken in onze gemeente toestaan te beperken. Op deze manier kunnen we vast starten met het werken aan onze duurzaamheidsdoelstellingen en ervaring opdoen met dergelijke projecten in onze gemeente. En door de begrenzing op het aantal hectare voorkomen we dat heel de gemeente komt vol te liggen met zonneparken, voordat we hierin een afweging hebben kunnen maken in een breder kader. Om de begrenzing voor het aantal hectare te bepalen, hebben we als vertrekpunt genomen de extra hoeveelheid duurzame opwekcapaciteit die we nodig hebben om in 2030 aan doelstelling voor duurzame opwekking te kunnen voldoen. Deze doelstelling is: 16% aandeel duurzame energie in 2030. Afbeelding 4 in paragraaf 4.3 laat zien dat we hiervoor nog 331 TJ extra duurzame opwekking moeten realiseren (aanvullend op het benutten van onze daken en aanvullend op Nyrstar). Als we dit met zonneparken zouden opwekken, betekent dit omgerekend ca. 83 ha aan zonneparken.¹⁴ Daarmee is 83 ha de totale bovengrens die we stellen voor extra zonneparken in onze gemeente vanaf heden tot en met 2024 (dus exclusief zonnepark Nyrstar dat op dit moment al gerealiseerd is). De keuze voor het jaartal 2024 is omdat dit aansluit bij de looptijd van de Structuurvisie Cranendonck en de looptijd van de Duurzaamheidsnota.

¹³ 1 hectare biomassaveld kan netto 140-200 GJ per jaar produceren (bron: Marjan Minnesma & Matthijs Hisschemöller (2003), Biomassa - een wenkend perspectief.)

¹⁴ Rekensom gebaseerd op Afbeelding 6: 1 PJ komt overeen met 251 ha zonnepark.

5 Afwegingskader zonneparken

Tot en met 2024 is maximaal 83 hectare nieuw aan te leggen zonneparken in onze gemeente toegestaan (voor onderbouwing maximaal aantal hectare zie paragraaf 4.4). Deze ruimte willen we ook benutten om samen met ondernemers te innoveren. Het afwegingskader zonneparken geeft aan op welke locaties zonneparken onder voorwaarden zijn toegestaan. Een zonnepark wordt alleen toegestaan wanneer het voldoet aan alle voorwaarden die zijn gesteld ten aanzien van locatie, landschappelijke inpassing, de maatschappelijke meerwaarde en maatschappelijk draagvlak.

5.1 Ruimtelijke afweging

De ruimtelijke impact van het volledig duurzaam opwekken van onze energievraag in 2050 is groot. Dat vraagt om een zorgvuldige afweging van hoe we onze ruimte in de gemeente willen benutten. De Verordening ruimte van de provincie en de Structuurvisie Cranendonck vormen de basis voor het aanwijzen van eventuele locaties voor zonneparken. Bij het bepalen van een voorkeursvolgorde voor locaties kan de zonneladder hulp bieden (zie paragraaf 5.1.2).

5.1.1 Locaties uitgesloten van zonneparken

In de volgende gebieden in het buitengebied van Cranendonck zijn zonneparken niet toegestaan:

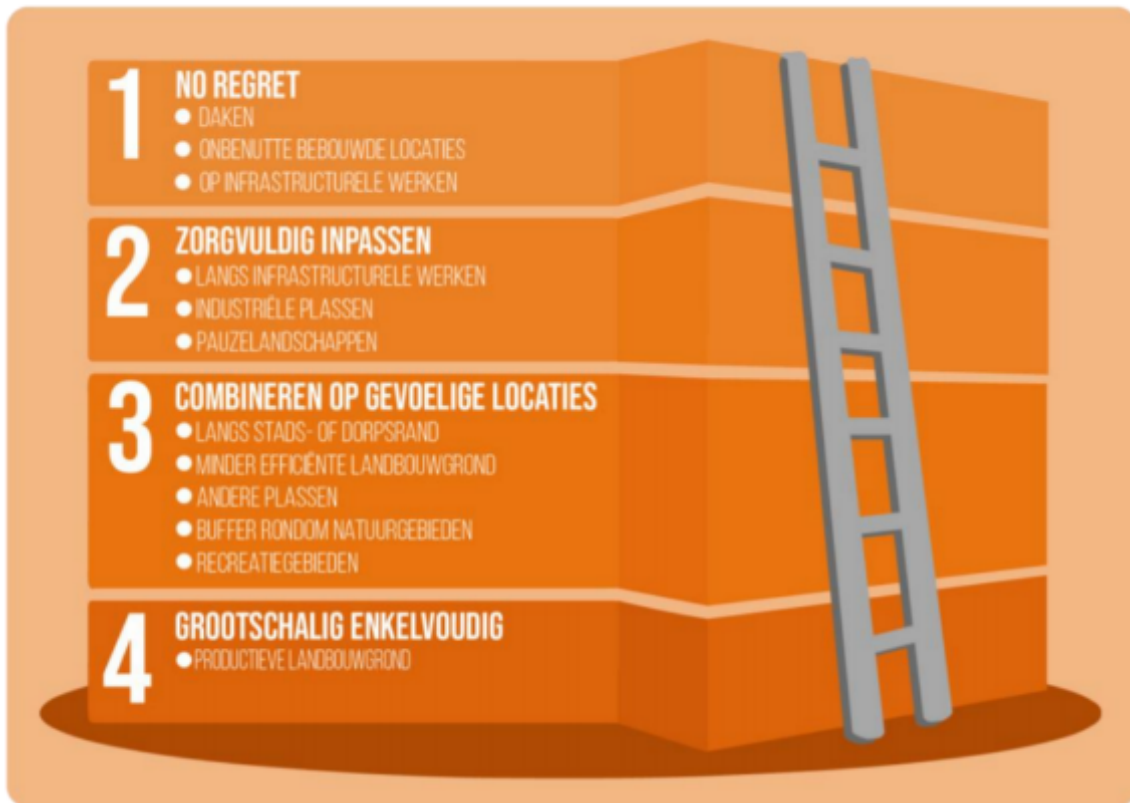
- Natuur Netwerk Brabant (NNB) (zie Bijlage 2);
- Natura 2000-gebieden (zie Bijlage 2);
- waterbergingsgebieden (zoals genoemd in de Waterveiligheidskaarten van de Klimaatvisie en de Verordening Water van de provincie, ingetekend op kaart in Bijlage 2);
- open akkers, in de volksmond 'bolle akkers' genoemd (zie Bijlage 3);
- doorzichten tussen de kernen (zie Bijlage 3).

We gaan de komende jaren wel onderzoeken of zonneparken kunnen bijdragen aan natuurontwikkeling in verband met de mogelijkheden die het Groen Ontwikkelfonds Brabant (zie paragraaf 3.2.2) biedt.

In Bijlage 4 is een kaartje opgenomen waarop staat aangegeven welke gebieden tot en met 2024 zijn uitgesloten voor zonneparken. Voor de gebieden die over blijven (de 'zoekgebieden') geldt het afwegingskader uit dit hoofdstuk.

5.1.2 Zonneladder voor overige locaties

Een zonneladder geeft richting aan de voorkeursvolgorde voor het benutten van gebieden voor zonneparken. In opdracht van de Tweede Kamer wordt momenteel in samenspraak met diverse partijen gewerkt aan het opstellen van een zonneladder als nationaal afwegingskader voor zonne-energie voor de RES, deze te verankeren in Rijksbeleid en waar nodig ook belemmerende regelingen aan te passen. Verwacht wordt dat hier komend jaar meer duidelijk over komt.

Afbeelding 7 Contouren van een mogelijke zonneladder, geschetst door de NMF's.

De Natuur en Milieufederaties (NMF's) hebben eind vorig jaar wel al de contouren geschetst voor een zonneladder hoe zij die voor ogen hebben (zie Afbeelding 7).¹⁵ De door NMF's voorgestelde zonneladder stelt de volgende voorkeursvolgorde voor (voor elke trede geldt: binnen de geldende wet/en regelgeving):

1. no regret: op daken, onbenutte bebouwde locaties, infrastructurele werken;
2. zorgvuldig inpassen: langs infrastructurele werken, industriële plassen, pauze landschappen (zoals stortplaatsen);
3. combineren op gevoelige locaties (langs stads- of dorpsrand, minder efficiënte landbouwgrond, andere plassen, buffer rondom natuurgebieden, recreatiegebieden);
4. grootschalig enkelvoudig (productieve landbouwgrond).

Bij de beoordeling van aanvragen voor zonneparken hanteert de gemeente de voorkeursvolgorde van de zonneladder. Dit betekent niet dat eerst het volledige potentieel in de voorliggende trede moet zijn gerealiseerd voordat aanvragen in de daaropvolgende treden kunnen worden goedgekeurd. Wel betekent het dat bij twee initiatieven die op overige beoordelingspunten gelijk scoren, voorrang wordt gegeven aan het initiatief dat hoger op de zonneladder scoort. Verder geldt dat, om de voedselproductie niet nadelig te beïnvloeden en het gebruik van de zonneladder te stimuleren, zonneparken in Cranendonck alleen op productieve landbouwgronden (trede 4) worden toegestaan indien de initiatiefnemer in Cranendonck ook zonnepanelen realiseert in trede 1, 2 en/of 3.

¹⁵ De Natuur- en Milieufederaties (2018). *Contouren van een constructieve zonneladder. In vijf stappen naar lokaal beleid voor een goede inpassing van zonne-energie.*

5.1.3 Gevolgen voor landbouwstructuur

Wanneer de ontwikkeling van een zonnepark een verslechtering van de landbouwstructuur betekent, dan moet worden gekeken naar de mogelijkheden voor kavelruil.

5.1.4 Afstand tot elektriciteitsnet

Zonneparken moeten op het elektriciteitsnet worden aangesloten. De kosten voor aansluiting op het net zijn voor de ontwikkelaar. Hoe groter de afstand tot het aansluitpunt hoe langer de kabels en hoe hoger de kosten. De locatie van de hoogspanningsstations in de buurt van Cranendonck zijn weergegeven op de kaart in Bijlage 5.

Wanneer Enexis door de aanvraag van een zonnepark een nieuw netstation moet aanleggen omdat er niet voldoende capaciteit is op het dichtstbijzijnde netstation, dan worden de aanlegkosten voor een nieuw netstation niet doorberekend aan de ontwikkelaar. Dit zijn dan bedrijfskosten voor Enexis die via het netwerkstarief worden doorberekend aan alle klanten van Enexis.

Momenteel is het dichtstbijzijnde netstation van Enexis nog niet vol. We kiezen er daarom voor om geen gebieden op voorhand uit te sluiten op basis van locaties van de aansluitstations van de netbeheerder. Het is aan de aanvrager om te onderbouwen dat het zonnepark en de daarvoor benodigde infrastructuur financieel rendabel is en een niet onaanvaardbare impact op onze omgeving heeft.

5.2 Landschappelijke inpassing

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten voldoen aan de regels uit het bestemmingsplan en zij moeten voldoen aan geldende wet- en regelgeving, waaronder ook de Wet Natuurbescherming. Vanaf 2021 komen daar ook de kaders van de Nieuwe Omgevingswet bij.

Ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied hebben de verplichting om artikel 3 uit de Verordening Ruimte (Bevordering ruimtelijke kwaliteit) te volgen. De uitvoering hiervan in Cranendonck wordt opgenomen in de uitvoeringsparagraaf van het Ontwikkelperspectief Buitengebied. Dit betekent dat zonneparken in het buitengebied dus moeten passen binnen de kaders van het Ontwikkelperspectief Buitengebied.

Daarnaast moeten zonneparken worden ingepast in het landschap en niet andersom. De inpassing in het landschap van zonneparken moet in overeenstemming zijn met de richtlijnen voor het Cranendonckse landschap zoals deze beschreven zijn in de Structuurvisie Cranendonck en het Landschapbeleidsplan Cranendonck¹⁶. Bij actualisatie van de structuurvisie of het landschapsbeleidsplan geldt dat de zonneparken moeten worden ingepast aan de landschapseisen die in de actualiseerde structuurvisie of het actualiseerde landschapsbeleidsplan gesteld worden. Ook moeten ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder zonneparken in het buitengebied, passen binnen het overige gemeentelijk beleid en de overige gemeentelijke visies die zijn of worden vastgesteld (zoals de Klimaatvisie en de Duurzaamheidsvisie).

Gemeente Cranendonck staat in de structuurvisie beschreven als een groene gemeente in alle opzichten. Hierbij staat de Landelijke Klasse voorop. Landelijke Klasse in de groene uitstraling, zowel in de kern als daarbuiten, Landelijke Klasse op het gebied van duurzaamheid en milieuaspecten, Landelijke Klasse voor recreatie en toerisme en Landelijke Klasse opdat wij voorop mee willen lopen met innovatieve projecten. Zonneparken dienen versterkend voor onze Landelijke Klasse te zijn en mogen hier geen afbreuk aan doen.

¹⁶ Pouderoyen (2006). *Landschapbeleidsplan Cranendonck*.

Bij initiatieven voor zonneparken dient meervoudig ruimtegebruik van de betreffende gronden (zoals versterkend voor waterberging en biodiversiteit) uitgangspunt te zijn. Daar waar dat niet mogelijk is, dient de initiatiefnemer dit bij de aanvraag te onderbouwen en aan te kunnen tonen dat de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik onderzocht zijn.

In geval van meervoudig ruimtegebruik zal per gebied bepaald moeten worden welk onderwerp leidend is en welke volgend. Zo is bijvoorbeeld rondom de beekdalen klimaatadaptatie een speerpunt in verband met de inundatiegebieden. Bij gebieden grenzend aan Natuur Netwerk Brabant is natuurontwikkeling een speerpunt. Per gebied zal een goede afweging moeten worden gemaakt om tot de goede keuze te komen.

Zonneparken (inclusief eventuele omheining en bijbehorende voorzieningen zoals transformatoren) moeten aan het zicht vanaf de openbare weg en aan het zicht van omwonenden onttrokken worden met groene inpassingselementen, die aansluiten bij de reeds aanwezige landschapswaarden zoals onderkend in de Structuurvisie Cranendonck en/of het Landschapbeleidsplan Cranendonck (en eventuele opvolgers van structuurvisie of het landschapbeleidsplan).

Zonneparken dienen uit te gaan van een logische opstelling: een optimale mix tussen optimale oriëntatie naar de zon, aansluitend bij de richting van de kavel en de lijnen van het landschap.

Het waterbergend vermogen van de grond, waarop het zonnepark gerealiseerd wordt, mag niet verminderen.

Initiatieven voor zonneparken dienen aantoonbaar de biodiversiteit in relatie tot de betreffende gronden te behouden en waar mogelijk te versterken. Wanneer een initiatief de biodiversiteit beperkt en/of terugdringt, wordt hieraan géén medewerking verleend. Het is aan de ontwikkelaar van het zonnepark om te onderbouwen dat de biodiversiteit op de locatie minimaal behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt.

Zonneparken die ten koste gaan van een gezonde bodem, biodiversiteit en waardevolle natuur leveren geen duurzame energie en aan deze initiatieven wordt geen medewerking verleend. Het is aan de ontwikkelaar van het zonnepark om te onderbouwen dat het beoogde zonnepark niet ten koste gaat van een gezonde bodem, biodiversiteit of waardevolle natuur.

Zonneparken mogen het vliegverkeer niet hinderen.

Na 25 jaar moeten het zonnepark (inclusief alle bijbehorende onderdelen) verwijderd worden en moet het terrein in de oorspronkelijke staat (staat op moment van verlenen vergunning) worden terug gebracht. Hiermee moet al rekening worden gehouden bij het ontwerp en de financiering van het zonnepark. Bij de aanvraag moet de initiatiefnemer onderbouwen dat hieraan kan worden voldaan.

Voor de volgende gebieden gelden aanvullende eisen voor landschappelijke inpassing:

Gebieden	Aanvullende eisen
Gebieden met redelijk hoge cultuurhistorische waarden (zoals aangegeven op atlas.odzob.nl/erfgoed)	<ul style="list-style-type: none">• Positief advies van welstands-/erfgoedcommissie
Gebieden met hoge en zeer hoge cultuurhistorische waarden (zoals aangegeven op atlas.odzob.nl/erfgoed), bijvoorbeeld besloten akkers	<ul style="list-style-type: none">• Positief advies van welstands-/erfgoedcommissie• Cultuurhistorisch onderzoek

Zonneparken die niet voldoen aan bovengenoemde inpassingseisen, worden niet toegestaan.

5.3 Maatschappelijke meerwaarde en draagvlak

Zonneparken moeten een aantoonbare maatschappelijke meerwaarde voor Cranendonck hebben. De maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria (vereist vanuit Verordening ruimte):

- de mate van meervoudig ruimtegebruik (zie paragraaf 5.2);
- de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken (zie paragraaf 5.2);
- de bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen (zie paragrafen 5.2, 5.3.1 en 5.3.2).

5.3.1 Procesparticipatie

De initiatiefnemer van een zonnepark moet de omgeving en andere belanghebbenden bij de plannen betrekken. De initiatiefnemer moet bij de aanvraag van een zonnepark aantonen welke inspanningen door de initiatiefnemer en omgeving en belanghebbenden zijn gepleegd om de eventuele aantasting van de aantoonbaar aanwezige belangen tot een acceptabel niveau te beperken. Initiatiefnemer zoekt met omgeving en belanghebbenden naar mogelijkheden ter compensatie van de overlast die zij mogelijk gaan ondervinden van een zonnepark (mitigerende maatregelen). Dat kan mogelijk in natura (aanpassing van het initiatief voor wat betreft afstanden en/ of opstelling, creëren van overgangszone) of financieel (bijvoorbeeld laten meedelen in opbrengst of korting op stroomprijs). Hierover dient een afspraak te worden vastgelegd die door de gemeente kan worden meegewogen bij de definitieve vergunningverlening.

5.3.2 Financiële participatie

In het Klimaatakkoord is zijn afspraken gemaakt over de lokale participatie bij opwekking van duurzame energie op land (waaronder zonneparken).

Uit het Klimaatakkoord 28 juni 2019, hoofdstuk 'Bevordering draagvlak':

“Om de projecten voor de bouw en exploitatie van hernieuwbaar op land in de energietransitie te laten slagen, gaan in gebieden met mogelijkheden en ambities voor hernieuwbare opwekking, de omgeving en marktpartijen gelijkwaardig samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie. Dit vertaalt zich in een evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied waarbij gestreefd wordt naar 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven). Het streven voor de eigendomsverhouding is een algemeen streven voor 2030.”

De gemeente Cranendonck neemt het streven naar 50% eigendom van de lokale omgeving in de visie zonneparken over als een minimale eis. Met lokale omgeving wordt hier bedoeld het gebied binnen de Cranendonckse gemeentegrenzen. Wanneer de initiatiefnemer zelf binnen de gemeentegrenzen gevestigd is, is het niet voldoende als de initiatiefnemer alleen zelf participeert. Dan is ook een mate van participatie van de rest van de lokale omgeving vereist, ook al zou de initiatiefnemer zelf al kunnen voldoen aan de eis 50% lokaal eigendom. Een mogelijkheid is dat buurtbewoners voor de mede-eigenaar worden van een zonnepark. Of een deel van de winst wordt geïnvesteerd in buurtprojecten. Ook kan gedacht worden aan samenwerking met lokale energiecoöperaties of door het gebruik van een postcoderoosregeling of andere vormen van lokale participatie.

De initiatiefnemer moet bij de aanvraag onderbouwen hoe de eis van 50% eigendom van de lokale omgeving naar redelijkheid en billijkheid wordt ingevuld, maar wordt niet op voorhand verplicht tot een bepaalde manier van invulling. De kracht van draagvlak creëren via participatie zit juist in een goede aansluiting bij lokale wensen en behoeften. En die kunnen per initiatief verschillen. Juist door

de invulling van de eis 50% eigendom van de lokale omgeving vrij te laten, wordt ruimte geboden om de eis in te vullen op een manier die aansluit bij de behoeften van de lokale omgeving.

6 Processtappen bij zonnepark initiatief

1. De initiatiefnemer stelt een onderbouwing op waaruit blijkt dat het initiatief aan de eisen uit het afwegingskader voor zonneparken (zie hoofdstuk 5) voldoet. Dit is inclusief onderbouwing van de participatie van de omgeving (paragraaf 5.3).
2. De initiatiefnemer gaat in overleg met de gemeente over de beoogde locatie. De initiatiefnemer dient de onderbouwing van het afwegingskader bij het gesprek te kunnen overleggen. De omgeving en andere belanghebbenden van het initiatief moeten hierbij betrokken zijn en de initiatiefnemer moet in het gesprek aangeven hoe dit gebeurd is.
3. De initiatiefnemer werkt het plan verder uit tot een principeverzoek. De omgeving en andere belanghebbenden van het initiatief moeten hierbij betrokken zijn en de initiatiefnemer moet in het principeverzoek aangeven hoe dit gebeurd is.
4. Het principeverzoek wordt behandeld in de regiekamer. De regiekamer toets het principeverzoek aan het beleid.
5. Het college neemt besluit op het principeverzoek.
6. Na een positief principebesluit kan de initiatiefnemer de aanvraag voor de ruimtelijke procedure indienen.

6.1 Evaluatie beleid in 2021

Omdat de ontwikkeling van grootschalige zonneparken in de gemeente Cranendonck nieuw is – en ook in Nederland dit relatief nieuw is – wordt dit beleid twee jaar na vaststelling geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Tegen die tijd is er ook meer informatie vanuit het RES-traject.

Bijlage 1. Regels grootschalige zonneparken in de Verordening ruimte

De Verordening ruimte heeft voor de ontwikkeling van zonneparken in de groenblauwe mantel en voor het landelijk gebied de volgende regels opgenomen.¹⁷

Groenblauwe mantel

Artikel 1.36 groenblauwe mantel

gebieden met een belangrijke nevenfunctie voor natuur en water die overwegend grenzen aan het Natuur Netwerk Brabant en ecologische verbindingzone of die deze verbinden;

Artikel 6.10 Niet-agrarische functies

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel kan voorzien in een vestiging van een niet-agrarische functie, anders dan bepaald in de artikelen 6.7 tot en met artikel 6.9 mits:
 - a. de totale omvang van het bouwperceel van de beoogde ontwikkeling ten hoogste 5.000 m² bedraagt;
 - b. de ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.1, eerste lid (bescherming groenblauwe mantel), gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
 - c. is verzekerd dat overtollige bebouwing wordt gesloopt;
 - d. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een bedrijf, behorend tot de milieucategorie 3 of hoger;
 - e. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot twee of meer zelfstandige bedrijven;
 - f. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een al dan niet zelfstandige kantoorvoorziening met een baliefunctie;
 - g. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot al dan niet zelfstandige detailhandelsvoorziening met een verkoopvloeroppervlakte van meer dan 200 m²;
 - h. is aangetoond dat de ruimtelijke ontwikkeling ook op langere termijn past binnen de op grond van deze verordening toegestane omvang;
 - i. de beoogde activiteit niet leidt tot een grootschalige ontwikkeling.

Artikel 6.19 Zonneparken

1. In afwijking van artikel 3.1, tweede lid onder a (verbod op nieuwvestiging) is in de Groenblauwe mantel nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen.
2. In afwijking van artikel 6.10, eerste lid onder a (niet-agrarische functies) is in de groenblauwe mantel vestiging van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen mogelijk met een grotere omvang dan 5000 m².
3. Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste en tweede lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2e of 3e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. uit een gemeentelijke visie blijkt dat de aanwijzing van een projectlocatie nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie;

¹⁷ Verordening ruimte (geconsolideerd januari 2019), Provincie Noord-Brabant.

- b. in deze visie is afgewogen welke locaties binnen de gemeente geschikt zijn gelet op aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit;
 - c. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
 - d. de ontwikkeling gelet op artikel 3.1, derde lid, inpasbaar is in de omgeving.
4. De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in het derde lid onder c wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:
 - a. de mate van meervoudig ruimtegebruik;
 - b. de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
 - c. de bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen.
5. Aan de omgevingsvergunning als bedoeld in het derde lid worden in ieder geval de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;
 - b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;
 - c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

Toelichting Verordening ruimte – 4.40 Artikel 6.19 Zonneparken

In toenemende mate worden er initiatieven ontwikkeld voor het opwekken van zonne-energie. De verordening biedt daartoe reeds mogelijkheden op daken. Voor grondgebonden zonneparken bestaan er mogelijkheden in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande locaties in het landelijk gebied zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen maar ook op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5000 m².

De **voorkeur van het beleid** gaat uit naar plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Dat heeft het voordeel dat ze dicht bij de gebruiker en energiesystemen worden geplaatst wat bijdraagt aan zorgvuldig ruimtegebruik en effectief is vanuit kostenminimalisatie.

De verwachting is dat dit onvoldoende blijkt om in de behoefte te voorzien. Daarom biedt de regeling ook de mogelijkheid om zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen. Hieraan zijn diverse eisen verbonden.

Belangrijke voorwaarde is dat de noodzaak daartoe blijkt uit een **visie** en de mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied en op daken onvoldoende blijken. Het gaat hierbij niet om een visie in de zin van de wet. Het gaat om een gedegen ruimtelijke onderbouwing van de behoefte aan duurzame energie en een afweging van locaties.

De visie gaat in op aspecten als:

- Wat is de energiebehoefte op langere termijn?;
- Hoe kan daarin worden voorzien (wind, zon, geothermie)?
- Waar kan dat het beste gerealiseerd worden?
- Welke randvoorwaarden zijn er vanuit ruimtelijke kwaliteit / zorgvuldig ruimtegebruik?

Bij de afweging van locaties vragen wij specifiek aandacht voor transformatie en **meervoudig gebruik** van locaties zoals op vliegvelden, langs snelwegen, stortplaatsen, zuiveringsinstallaties, grond- en slibdepots, gunstig gelegen vrijkomende locaties in het buitengebied etc. De gemeente weegt hierbij diverse belangen af zoals een efficiënte aansluiting op het energienet

in samenspraak met de netwerkbeheerders, de kosten die gemoeid zijn met het aanleggen van energie-infrastructuur maar ook aspecten rondom zorgvuldig ruimtegebruik en kwaliteit. Deze aanpak past ook bij de regionale energie strategieën die regio's gezamenlijke gemeenten nu aan het opstellen zijn.

Vanuit het nu voorgestelde kader worden er op voorhand geen beperkingen gesteld aan de locatie waar zonneparken ontwikkeld kunnen worden of aan de omvang daarvan. Dat betekent dat er ook mogelijkheden voor nieuwvestiging zijn of een ruimere omvang dan 5000 m² op een vrijkomende locatie. Daarom is in de voorwaarden een bepaling opgenomen rondom maatschappelijke meerwaarde. Naarmate de inbreuk op de basisregels groter is, verwachten wij een grotere inspanning op het gebied van een bijdrage aan maatschappelijke doelen. Bijvoorbeeld als er in afwijking van de reguliere omvang van 5000 m² voor niet-agrarische functies een zonnepark gerealiseerd wordt van 10 hectare dat dit bijdraagt aan sloop van vrijkomende opstallen elders. In het **derde lid** is aangegeven hoe de maatschappelijke meerwaarde onderbouwd wordt.

In beginsel gaan wij er vanuit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een **tijdelijke behoefte**. De technologische ontwikkeling voor het opwekken van zonne-energie gaat steeds verder waardoor er steeds meer mogelijkheden ontstaan voor meervoudig ruimtegebruik zoals op daken (op het noorden), op muren, geïntegreerd in ruiten, op wegen enzovoorts. Het is daarom goed al bij het toelaten na te denken over hoe de sanering wordt veilig gesteld.

Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een **omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan**. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld.

Het vereiste van een omgevingsvergunning is efficiënt vanuit het terugdringen van bestuurslasten omdat er geen bestemmingsplanprocedures doorlopen hoeven te worden bij aanvang en bij afloop van het gebruik. Bovendien ontstaan er met een dergelijke procedure geen planologische rechten die op termijn kunnen leiden tot andere gebruiksfuncties of planschade claims. De vestiging van zelfstandige opstellingen groter dan 5000 m² of de nieuwvestiging van zelfstandige opstellingen buiten zoekgebieden voor verstedelijking is dus niet mogelijk met een herziening van een bestemmingsplan.

Gemengd landelijk gebied

Artikel 1.34 gemengd landelijk gebied

multifunctionele gebruiksruimte, gelegen buiten bestaand stedelijk gebied, buiten het Natuur Netwerk Brabant en buiten de groenblauwe mantel;

Artikel 7.10 Niet-agrarische functies

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in gemengd landelijk gebied kan voorzien in een vestiging van een niet-agrarische functie, anders dan bepaald in de artikelen 7.7 tot en met artikel 7.9 mits:
 - a. de totale omvang van het bouwperceel van de beoogde ontwikkeling ten hoogste 5.000 m² bedraagt;
 - b. dit bijdraagt en past binnen de beoogde ontwikkeling van gemengd landelijk gebied als bedoeld in artikel 7.1;
 - c. is verzekerd dat overtollige bebouwing wordt gesloopt;
 - d. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een bedrijf, behorend tot de milieucategorie 3 of hoger;

- e. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot twee of meer zelfstandige bedrijven;
 - f. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een al dan niet zelfstandige kantoorvoorziening met een baliefunctie;
 - g. de beoogde ontwikkeling niet leidt tot al dan niet zelfstandige detailhandelsvoorziening met een verkoopvloeroppervlakte van meer dan 200 m²;
 - h. is aangetoond dat de ruimtelijke ontwikkeling ook op langere termijn past binnen de op grond van deze verordening toegestane omvang;
 - i. de beoogde activiteit niet leidt tot een grootschalige ontwikkeling.
2. Een bestemmingsplan kan voorzien in een uitbreiding of wijziging van een bestaande niet-agrarische functie onder overeenkomstige toepassing van de bepalingen in het eerste lid.
 3. In afwijking van het eerste lid, onder a, d en i, kan een bestemmingsplan voorzien in een uitbreiding van een bestaande niet-agrarische functie, mits de toelichting een verantwoording bevat waaruit blijkt dat:
 - a. de ontwikkeling in redelijke verhouding staat tot de bestaande omvang en/of bestaande aantallen bezoekers/overnachtingen;
 - b. overeenkomstige toepassing is gegeven aan artikel 4.6 tweede lid (uitbreiding bedrijven in kern landelijk gebied) indien vestiging van het bedrijf vanwege de aard van de activiteiten op een bedrijventerrein in de rede ligt;
 - c. de ontwikkeling in redelijke verhouding staat tot de op grond van artikel 3.1 vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 7.20 Zonneparken

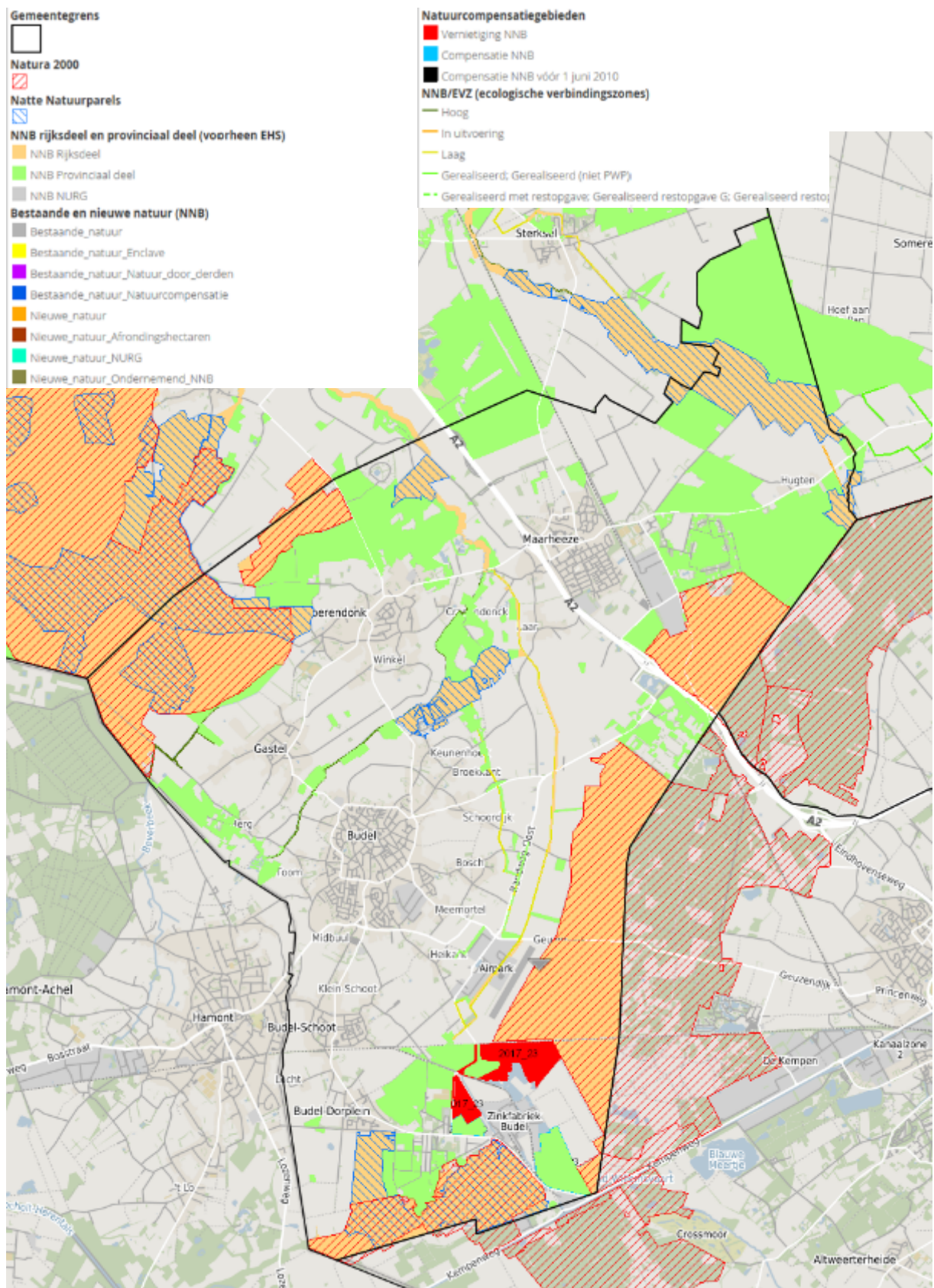
1. In afwijking van artikel 3.1, tweede lid onder a (verbod op nieuwvestiging) is in gemengd landelijk gebied nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen.
2. In afwijking van artikel 7.10, eerste lid onder a is in gemengd landelijk gebied vestiging van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen mogelijk met een grotere omvang dan 5000 m².
3. Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste en tweede lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2e of 3e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. uit een gemeentelijke visie blijkt dat de aanwijzing van een projectlocatie nodig is om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie;
 - b. in deze visie is afgewogen welke locaties binnen de gemeente geschikt zijn gelet op aspecten van zorgvuldig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit;
 - c. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
 - d. de ontwikkeling gelet op artikel 3.1, derde lid, inpasbaar is in de omgeving.
4. De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in het derde lid onder c wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:
 - a. de mate van meervoudig ruimtegebruik;
 - b. de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
 - c. de bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen.
5. Aan de omgevingsvergunning als bedoeld in het derde lid worden in ieder geval de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;

- b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;
- c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

Toelichting Verordening ruimte – 4.62 Artikel 7.20 Zonneparken

De regeling is gelijk aan de regeling in artikel 6.19. Korte-halve wordt verwezen naar paragraaf 4.40 Artikel 6.19 Zonneparken.

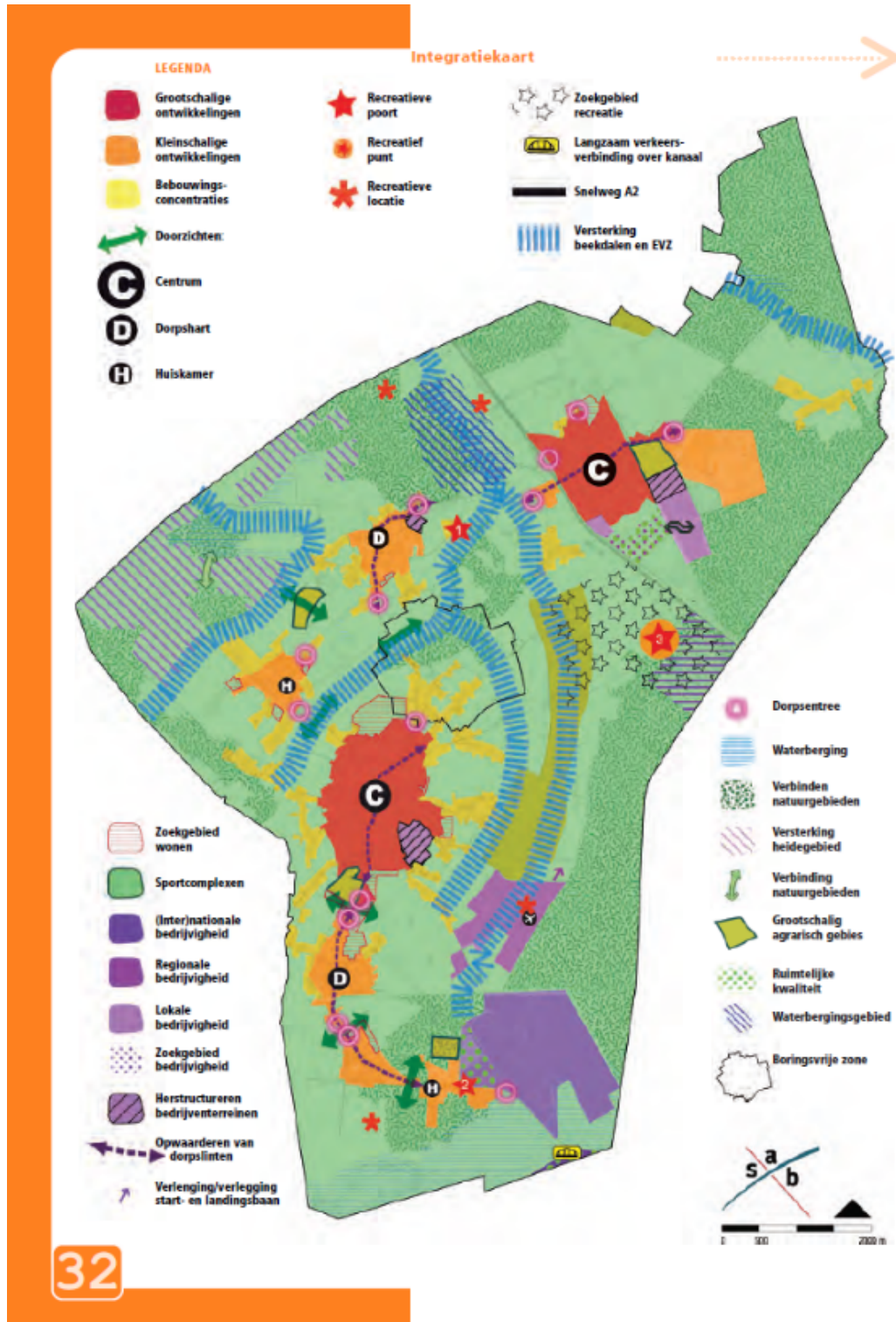
Bijlage 2. Natuur Netwerk Brabant en Natura 2000 gebieden

Afbeelding 8 Natuur Netwerk Brabant (NNB) (Bron: Provincie Noord-Brabant (2019). Voormalige stortplaatsen. Geraadpleegd op 26 maart 2019: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Bijlage 3. Locatiebependingen vanuit Structuurvisie Cranendonck

De integratiekaart structuurvisie Cranendonck geeft het ruimtelijke beleid van de gemeente Cranendonck op hoofdlijnen weer. Deze integratiekaart sluit goed aan op het geschetste wensbeeld uit de Strategische Visie. Deze integratiekaart geeft globaal de structuurvisie weer.

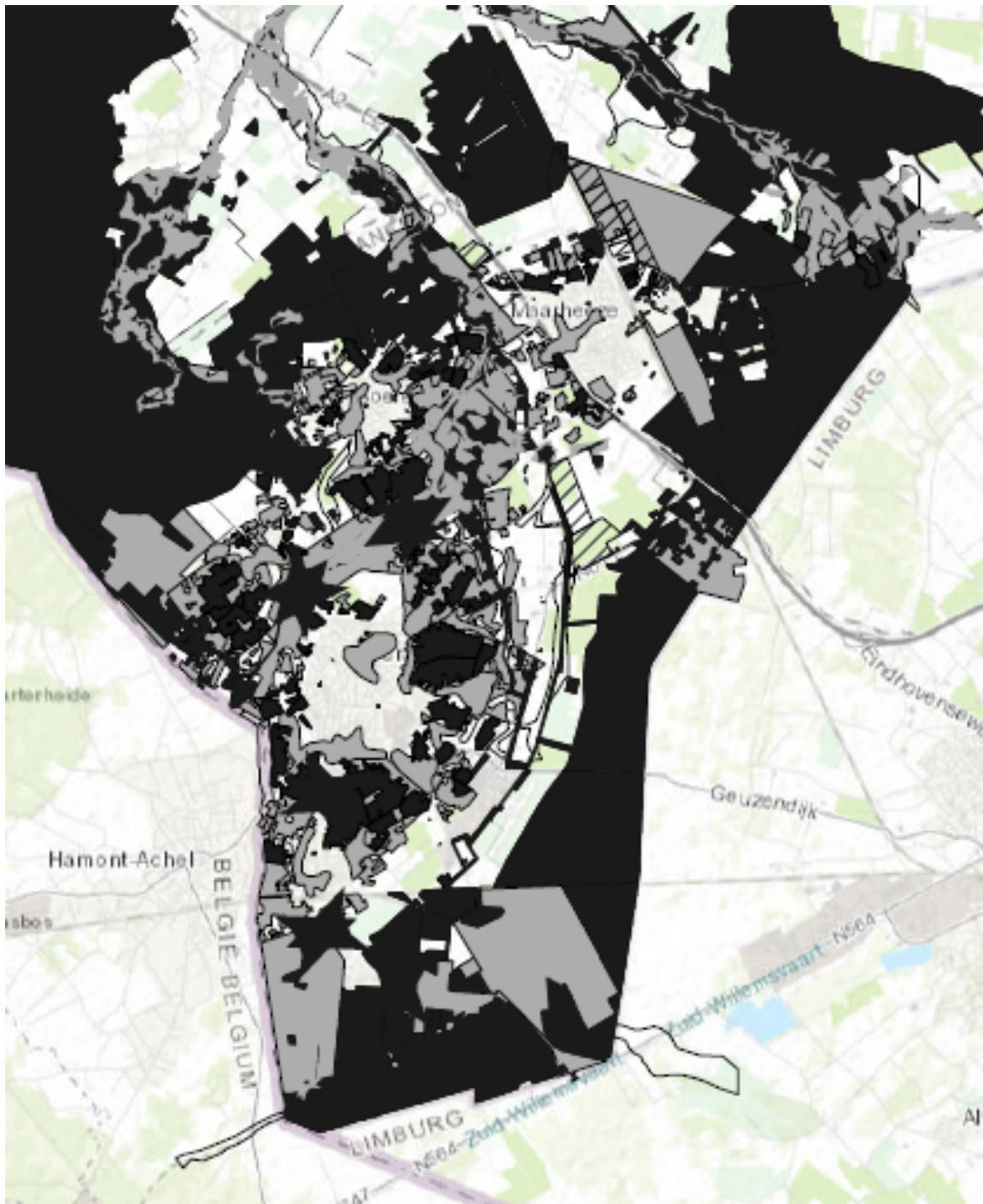
Afbeelding 9 Integratiekaart globale weergave Structuurvisie Cranendonck (Bron: Gemeente Cranendonck (2015). Landelijke Klasse! Structuurvisie 2024 Gemeente Cranendonck.)

Bijlage 4. Uitgesloten gebieden voor zonneparken en zoekgebieden

In Afbeelding 10 zijn in het zwart de gebieden aangegeven waar zonneparken niet zijn toegestaan.

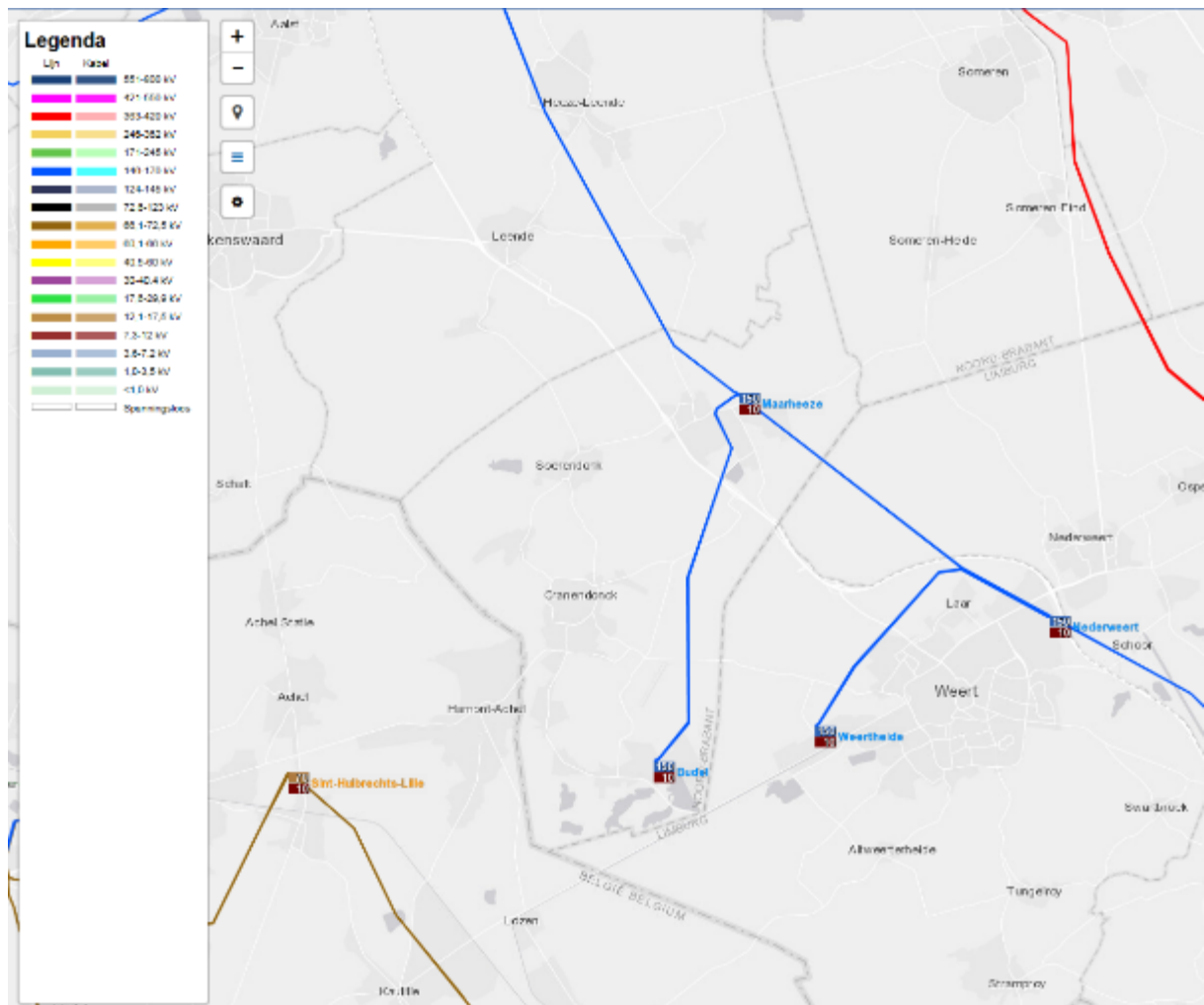
In het grijs en wit zijn de zoekgebieden voor zonneparken aangegeven waar het afwegingskader uit hoofdstuk 5 voor geldt. Wit betekent regulier afwegingskader en grijs betekent extra voorwaarden zoals beschreven op het einde van paragraaf 5.2.

Gebied	Zonneparken toegestaan?	Kleur op kaart
Natuur Netwerk Brabant (NNB) (zie Bijlage 2)	Nee	zwart
Natura 2000 gebieden (zie Bijlage 2)	Nee	zwart
Doorzichten tussen de kernen (zie Bijlage 3)	Nee	zwart
Waterbergingsgebieden (zie Bijlage 2)	Nee	Zwart
Open akkers, in de volksmond 'open akkers' genoemd (zie Bijlage 3)	Nee	Zwart
Gebieden met redelijk hoge cultuurhistorische waarden	Ja, mits voldaan aan: <ul style="list-style-type: none"> • regulier afwegingskader zoals opgenomen in hoofdstuk 5 en mits voldaan aan extra voorwaarde: • positief advies welstands-/erfgoedcommissie 	Grijs
Gebieden met hoge en zeer hoge cultuurhistorische waarden	Ja, mits voldaan aan: <ul style="list-style-type: none"> • regulier afwegingskader zoals opgenomen in hoofdstuk 5 en mits voldaan aan extra voorwaarden: • positief advies welstands-/erfgoedcommissie • cultuurhistorisch onderzoek 	Grijs
Rivierdalen / Beekdalen	Ja, mits voldaan aan: <ul style="list-style-type: none"> • regulier afwegingskader zoals opgenomen in hoofdstuk 5 	Wit
Overige gebieden	Ja, mits voldaan aan: <ul style="list-style-type: none"> • regulier afwegingskader zoals opgenomen in hoofdstuk 5 	Wit

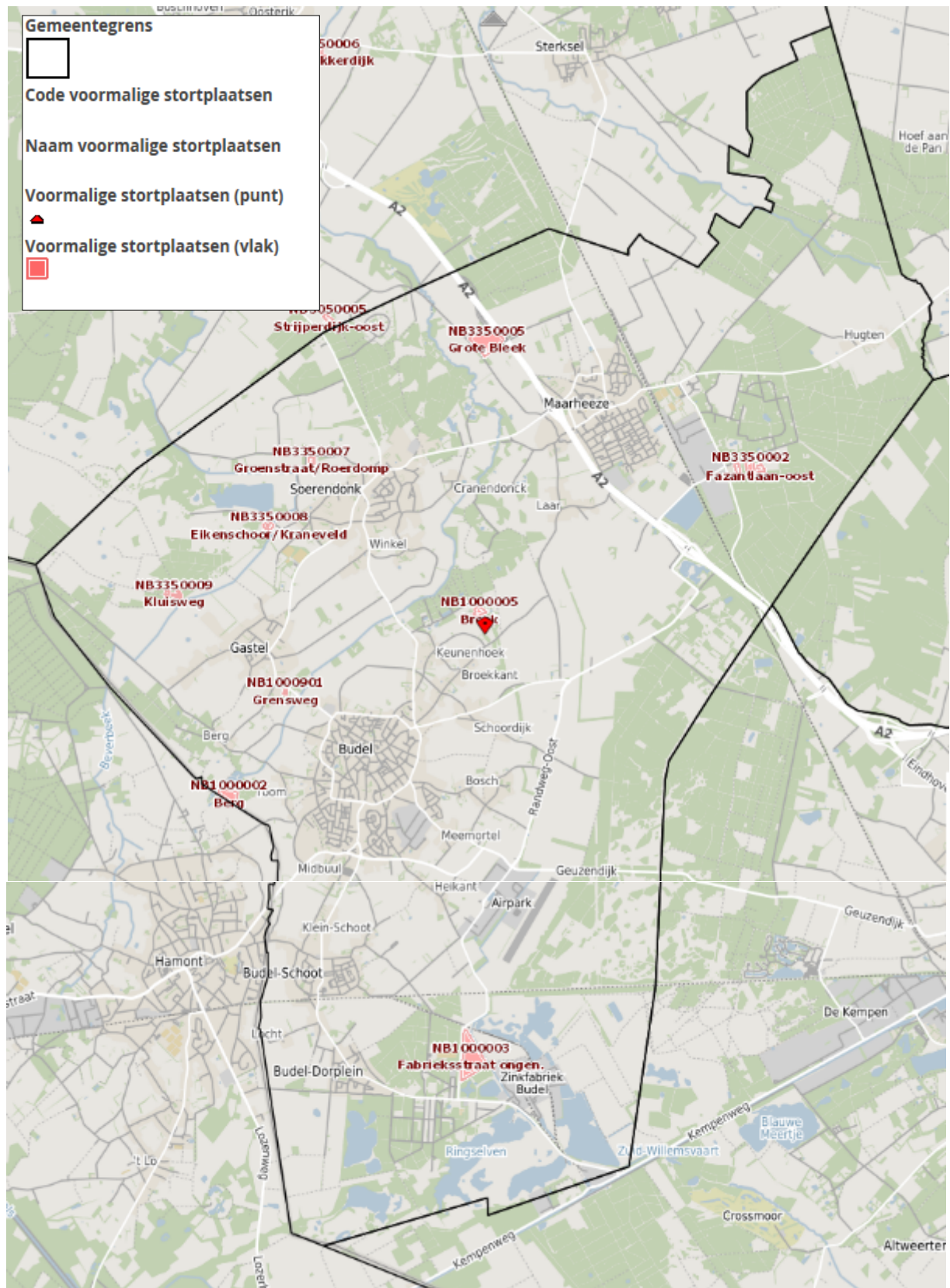
Afbeelding 10 Een verbeelding van de gebieden zoals genoemd in de tabel bijlage 5. De kaart is samengesteld uit verschillende lagen (bijv. natura-2000, cultuurhistorische waarden, beekdalen enz.). Er zijn lagen op zwart gezet ('nee'), grijs ('onder extra voorwaarden') of wit ('reguliere afwegingskader'). De gemeente is in bezit van de kaart op basis van geoinformatie. Informatie hierover is op te vragen bij de gemeente.

Bijlage 5. Hoogspanningslijnen en netstations

Afbeelding 11 Hoogspanningslijnen en netstations in Cranendonck (Bron: HoogSpanningsNet (2003/2006-2019). HoogspanningsNet Netkaart. Geraadpleegd op 29 maart 2019, <https://webkaart.hoogspanningsnet.com/index2.php#13/51.2671/5.6377>)

Bijlage 6. Voormalige stortplaatsen

Afbeelding 12 Overzicht voormalige stortplaatsen in de gemeente (Bron: Provincie Noord-Brabant (2019). Kaartbank. Geraadpleegd op 26 maart 2019, <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Stortplaatsen>)

Bijlage 7. Landschapbeleidsplan¹⁸

Het landschapbeleidsplan richt zich op het gehele buitengebied van Cranendonck. Het landschapbeleidsplan vormt de visie en het basisbeleid voor de indeling, structuur en uitstraling van het landschap van Cranendonck. Per landschapstype worden de visie, het beleid en in kleine mate het komen tot het wensbeeld beschreven:

Bos- en natuurgebieden

Cranendonck kent veel bos en natuurgebieden waaronder ook een aantal Natura-2000 gebieden. De bestaande natuurgebieden nemen een groot gedeelte van het buitengebied in. Door de aanwezigheid van deze gebieden die ieder voor zich zeer uniek zijn, vraagt ieder gebied om een eigen aanpak. Belangrijk hierin is dat de structuur en het eigen karakter behouden wordt en waar nodig versterkt.

Oude bouwlanden

De oude bouwlanden liggen met name geconcentreerd rond de kernen. De bouwlanden zijn herkenbaar door hun structuur; blokvormige verkaveling en een bochtige wegenstructuur. Binnen deze oude bouwlanden liggen nog een aantal bolle akkers. Deze bolle akkers dienen zo veel mogelijk beschermd te worden. Door de ruilverkaveling zijn de karakteristieken van de oude bouwlanden verdwenen dit karakter moet zoveel mogelijk teruggebracht worden.

Beekdalen

In het buitengebied liggen enkele opvallende beekdalen Rondom de beken komt vaak begeleidende beplanting voor in de vorm van landschapselementen of broekbos. De beken hebben ook alleen een eigen uitstraling. Per beekdal zal bekeken moeten worden of deze uitstraling voldoet of dat deze versterkt dient te worden door bijvoorbeeld meandering terug te brengen.

Heide – ontginningen

Cranendonck kent relatief veel jong heideontginningslandschap. Door ruilverkavelingen is een deel van de onderlinge variatie in landschapstypen verdwenen. De historische lijnen zijn hier en daar nog zichtbaar. Belangrijk bij de heide en de ontginningslandschappen is dat de openheid behouden blijft. Slechts enkele lage beplanting is toegestaan.

Linten met laanbeplanting

Cranendonck kent veel lint met laanbeplanting. Deze linten hebben historische waarden en een structuurfunctie. Het is belangrijk deze linten met laanbeplanting vast te leggen en waar nodig te versterken.

¹⁸ Gemeente Cranendonck (2015). *Bijlagenboek Landelijke Klasse! Structuurvisie 2024 gemeente Cranendonck*.